

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural**

Pla d'Acció per l'Eficiència i la Sostenibilitat del Reg

2013 - 2016

I CONGRÉS DE L'AIGUA A CATALUNYA

Barcelona, 18 i 19 de març de 2015

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural**

Índex General

- El Pla d'Acció com Objectiu Estratègic.
- Els 3 Pilars del Regadiu a Catalunya.
- La Situació Actual dels Regadius a Catalunya.
- La Percepció del Regant.
- Els Objectius Estratègics i Operatius.

El Pla d'Acció com Objectiu Estratègic(I)

- La política del DAAM en matèria de regadius, es fonamenta en:
  - . **Implantar el regadiu en zones amb potencial agrícola important, i amb demanda per part del sector.**
  - . **Modernitzar els regadius històrics.**
  - . **Recolzar a les Comunitats de Regants en el seu paper “metges de capçalera” del regant.**
  - . **Facilitar eines als regants, per incorporar els coneixements científics i les millors tecnologies.**

El Pla d'Acció com Objectiu Estratègic(III)

- . Recerca i transferència tecnològica, en l'àmbit de la gestió de l'aigua per l'agricultura.

En aquest context, el Pla d'Acció té com objectiu el definir, articular i preveure tot un seguit d'actuacions encaminades a aconseguir de que en tots els regadius de Catalunya, els empresaris agraris reguin efectivament i amb criteris d'eficiència i sostenibilitat.

Els 3 Pilars del Regadiu a Catalunya (I)

□ 1er. Pilar: **Motor de l'Economia**

La SAU en regadiu a Catalunya es del 28% i en canvi **produeix el 70% de la producció final agrícola.**

El regadiu es un factor de **millora de la renda agrària i del patrimoni** de Catalunya.

El regadiu es un element **generador d'ocupació**, que permet donar viabilitat, eficàcia i eficiència a les nostres explotacions, a les seves produccions i sobretot als seus productors.

Els 3 Pilars del Regadiu a Catalunya (II-1)

□ 2on. Pilar: **Aposta Estratègica Catalana**

Llei 18/2001, de 31 de desembre, **d'Orientació Agrària**, parla d'impulsar la millora i la transformació dels regadius de Catalunya.

El **Pla de Regadius de Catalunya(2008-2020)**, s'adreça a la modernització del regadius tradicionals i la seva eficiència.

La **Resolució 671/VIII del Parlament de Catalunya**, contempla tot un seguit d'actuacions en matèria d'infraestructures rurals i agràries, com elements estratègics i necessaris en el desenvolupament territori.

Els 3 Pilars del Regadiu a Catalunya(II-2)

La **Resolució 739/X del Parlament de Catalunya sobre el mon agrari**, inclou un apartat sobre Regadius on es parla de:

- Fixar objectius perdurables en la previsió i l'execució de Regadius.
- Conscienciar la societat civil de la importància dels regadius.
- Fixar les previsions per aquesta legislatura pel que fa a la planificació de regadius i la xarxa de camins.
- Elaborar un pla estratègic d'usos de l'aigua per al seu aprofitament i l'ús sostenible dels recursos hídrics.

Els 3 Pilars del Regadiu a Catalunya (III)

□ 3er. Pilar: **Sostenibilitat del Territori.**

Directiva **Marc de l'Aigüa (Directiva 2000/60/CE)**, on es diu que cal promoure un ús sostenible de l'aigua a través de l'estalvi.

En el **Pla de Govern(2013-2016)** es parla, dins del desenvolupament sostenible i cohesió territorial, d'impulsar polítiques ambientals de lluita contra el canvi climàtic i de gestionar millor l'aigua com a recurs escàs i valuós.

El **regadiu** permet controlar l'erosió i la desertització, i per tant es un **element fonamental per la sostenibilitat del territori.**

La Situació Actual dels Nostres Regadius(I-1)

- . La superfície regable a Catalunya es situa en prop de **330.000 ha.** la qual cosa representa el **28% de la SAU.**
- . Per demarcacions destaca **Lleida** amb el **57% de la superfície,** segueix **Tarragona-Terres de l'Ebre** amb el **26%, Girona** amb el **13%** i per últim **Barcelona** amb el **5%.**
- . Per sistemes de reg destaca encara el de **Gravetat** amb el **57%,** seguit pel **Localitzat** amb el **30%,** i per últim **Aspersió** amb **13%.**

La Situació Actual dels Nostres Regadius(I-2)

- . En quant a l'origen de l'aigua, destacar la **superficial** amb el **77%** seguit pel **subterrani** amb el **20%**, els **retorns** amb el **2.4%** i per últim les **aigües regenerades** amb el **0.6%**.

La Situació Actual dels Nostres Regadius(II)

- . De les dades abans exposades, se'n dedueix que els regadius predominants son els que es reguen per **gravetat**, tot i que hi ha una tendència a la baixa en els darrers anys en favor del **reg localitzat**, en primer lloc, i del **reg per aspersió**, en segon lloc.
- . El sistema de **reg per gravetat**, precisa d'una immediata modernització si es vol complir amb les exigències de la DMA, mentre que els altres tipus de reg requereixen una mes gran despesa energètica, però son mes eficients i sostenibles, i per tant estan en la línia marcada pels diferents organismes.

La Situació Actual dels Nostres Regadius (III)

Destacar el paper de les **Comunitats de Regants** com a titulars de les concessions d'aigua que gestionen (ACA/CHE), i, en molts casos, propietaris de les infraestructures específiques dels seus regadius, tenint un paper molt destacable i important en l'ús eficient i sostenible de l'aigua de reg.

En definitiva, les **Comunitats de regants** són els veritables “metges de capçalera” del regant.

La Situació Actual dels Nostres Regadius (IV)

Coneixement:

Programa d'Innovació del DAAM

- Pla anual de transferència tecnològica en reg.
- Programa de formació en reg.
- Ruralcat – eina de recomanació de reg...

Programa de R+D+I de l'IRTA en ús eficient de l'aigua

- Parcel·les experimentals, projectes de recerca, desenvolupament noves tecnologies, ...

Pla d'actuacions de REGSA i REGSEGA

- Promoció del regadiu.
- Suport a Comunitats de Regants.

La Situació Actual dels Nostres Regadius (V)

Coneixement:

- **Actuacions del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya**
  - . Estudis i recerca en aspectes mediambientals del regadiu.
- **Punt Segarra Garrigues**
  - . Assessorament al Regant.
  - . Eina de gestió econòmica.

La Percepció del Regant

Consideracions

- Percepció del regant de **manca d'acompanyament i assessorament.**
- **Intervencions contínues al territori** sense un pla ordenat d'actuació.
- Necessitat **d'optimització de recursos.**
- **Mancances de coordinació** en totes les actuacions que es fan en l'àmbit del reg

Focalitzar més la millora de la gestió vs. la creació de noves infraestructures

Més interrelació de l'assessorament amb la innovació.

EL CONGRÉS DE L'AIGUA A CATALUNYA

Pla d'Acció per l'Eficiència i la Sostenibilitat del Reg

Objectiu Final:

**Ser mes eficients optimitzant
recursos humans,
materials
i pressupostaris**

Pla d'Acció per l'Eficiència i la Sostenibilitat del Reg

. Objectius Estratègics:

- . Eficiència en l'ús de l'aigua.
- . Gestió sostenible del binomi aigua-sòl.
- . Rendibilització econòmico-social del regadiu.
- . Foment de la innovació.
- . Valorització del regadiu davant de la societat.

Pla d'Acció per l'Eficiència i la Sostenibilitat del Reg

Dins de l'objectiu de l'**eficiència** en l'ús de l'aigua:

- . Avaluar les disponibilitats hídriques envers els nous regadius.
- . Caracteritzar i diagnosticar les diferents zones de regadiu existents a Catalunya.
- . Orientació tècnico-econòmica als regants.
- . Orientació administrativa de les Comunitats de Regants.
- . Promoure l'execució de xarxes eficients.

Pla d'Acció per l'Eficiència i la Sostenibilitat del Reg

Dins de l'objectiu de **gestió sostenible** del binomi **aigua-sòl**:

- . El regadiu com a eina de lluita contra el canvi climàtic.
- . Caracterització edafoclimàtica en les zones regables.
- . Seguiment i Control de les Instal.lacions de Reg.
- . Conèixer les necessitats d'aigua de la planta i el sòl.
- . Plans de vigilància ambiental.

Pla d'Acció per l'Eficiència i la Sostenibilitat del Reg.

Dins de l'objectiu de **rendibilització** econòmico-social del regadiu.

- . La funció social del regadiu com a gestor del territori en les àrees periurbanes
- . Estudiar l'evolució sobre l'estructura poblacional en les zones de regadiu.
- . Avaluar les activitats econòmiques induïdes per les transformacions lligades al regadiu.
- . Millorar la distribució i l'eficiència en l'aplicació de l'aigua.

Pla d'Acció per l'Eficiència i la Sostenibilitat del Reg

. Dins de l'objectiu de foment de l'innovació:

- . Suport a l'assessorament en regadiu.**
- . Potenciar les TIC en matèria de regadius.**
- . R+D+I.**
- . Formació i transferència tecnològica.**
- . Fomentar la relació amb les empreses.**

Pla d'Acció per l'Eficiència i la Sostenibilitat del Reg

Dins de l'objectiu de la **valorització** del regadiu davant de la societat:

- . Estudiar l'incidència econòmica del regadiu com a sector productiu.
- . Posar en valor la importància que té per a la indústria agroalimentària, el disposar de matèries primeres de proximitat.
- . Potenciar el concepte de seguretat alimentària.
- . Establir un Pla Estratègic de Comunicació.

Oficina del Regant (I):

Objectius:

- **Seguiment** acurat de les actuacions a portar a terme en el marc del Pla d'acció.
- **Vetllar pel compliment dels objectius** estratègics i operatius del **Pla d'Acció**.
- Punt on tot regant podrà obtenir **informació** concreta i puntual per la presa de decisions per la seva explotació.
- Millorar la **utilitat i visualització** dels recursos existents.
- Ser un **contacte amb el territori i la xarxa** d'oficines i escoles del DAAM